

9.9.2022

Lausuntopyyntö VN/16805/2022-SM-3

Hallituksen esitys eduskunnalle Maahanmuuttoviraston automaattisen päätöksenteon oikaisuvaatimusta koskevaksi lainsäädännöksi

Oikeusministeriön ja valtionvarainministeriön hankkeissa valmistellaan automaattista päätöksentekoa koskevaa yleislainsäädäntöä, joka on katsottu välttämättömäksi ennen kuin Maahanmuuttovirasto on voinut hyödyntää automaattista päätöksentekoa toiminnassaan.

Sisäministeriössä on nyt valmisteltu lakimuutokset, joilla säädetään oikeudesta vaatia oikaisua Maahanmuuttoviraston automaattisessa päätöksentekomenettelyssä ratkaisemassa asiassa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tukee toimia, joilla edistetään työperusteista maahanmuuttoa Suomeen ja on kannattanut automaattisen päätöksenteon mahdollistamista Maahanmuuttovirastossa. Tämän osana EK kannattaa myös itseoikaisu- ja muutoksenhakumahdollisuuden käyttöönottoa muutoksenhakukeinona.

Automatisaatiolla voidaan nopeuttaa ja hakemusten käsittelyä ja tehostaa viraston toimintaa kohdentamalla vapautuvia henkilöresursseja vaativimpiin tehtäviin. Automaation lisääminen myös tukee tavoitetta vakauttaa Maahanmuuttoviraston toimintaa. Verohallinto, joka käyttää automaattista päätöksentekoa jo laajasti, on arvioinut sen säästävän noin 2000 henkilötyövuotta.

Toiminnan tehostaminen on välttämätöntä, sillä tarve työhön johtavalle maahanmuutolle vain kasvaa. Hallituksen tavoite on kaksinkertaistaa työperusteinen maahanmuutto 30 000 henkeen vuosittain.

Viranomaisen itseoikaisu on osoittautunut joustavaksi ja verrattain nopeaksi muutoksenhaun ensimmäiseksi asteeksi sosiaalivakuutuksen eri lohkoilla, missä tehdään vuosittain useita miljoonia etuuspäätöksiä. Pidämme perusteltuna luoda vastaava muutoksenhakumenettely myös Maahanmuuttovirastossa automaattisessa päätöksenteossa annettuihin ratkaisuihin.

Työelämä
Mikko Räsänen

9.9.2022

Automaation tuomien hyötyjen lisäksi itseoikaisu parhaimmillaan vähentää päätöksistä tehtävien valitusten määrää ja keventää myös muutoksenhaun työmäärää.

Automaattinen päätöksenteko tulee olemaan uusi menettely Maahanmuuttovirastossa ja itseoikaisu uusi muutoksenhakukeino siinä ja vain siinä tehtyihin päätöksiin. Muutoksenhaun pienikin eriytyminen on omiaan aiheuttamaan epätietoisuutta asiakkaissa ja virheellisiä oikaisupyynnöitä tai valituksia. On tärkeätä, että asiakkailla ja oppilaitoksilla sekä työnantajayrityksillä on riittävät tiedot siitä, milloin niitä käytetään ja milloin on mahdollisuus pyytää itseoikaisua.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ilkka Oksala
Johtaja